

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le štirikrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreja«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 20 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 25 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so poštn. proste.

glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Zapreti jih dajte!

Tako smo svetovali delegatom pred občnim zborom Kons. društva za Slovenijo. Vendar je naš glas ostal brez uspeha; nastavljeni, ki smo jim očitali korupcijo, so ostali še nadalje člani načelstva tega društva, k sebi so pa pritegnili še g. Svetka (predsednika Strokovne komisije in Udarnikov in urednika „Delavca“ itd.). Zaradi glasovanja o spremembi pravil je obljubil Petejan, da bo vložil tožbo, pa je bil to le pesek v oči. Ne bomo mirovali, dokler ne bo ponovni občni zbor sklenil izročiti krivce kazenskemu sodišču. Razni zalerji ne bodo vodili socialističnih združenj!

Gospodje dr. Korun, Koren, Uratnik, Svetek, Dražil, Cobal, Kmetetz, Golouh, Kopač, Tokan, Fabjančič itd. itd., njim na čelu pa najstarejša in najbogatejša dva gospoda „sodruka“ katolik Albin Prepeluh in brezverec Anton Kristan — so sklenili zopet enotno fronto po dolgoletnih medsebojnih bojih, v katerih je naš proletariat skoro izkravel, ker se je njegova kri pretakala v njihove žepce. Iz te proletariatske krvi, ki jo imajo v svojih žepih, izdajajo zdaj nebroj časopisov, ki se navidezno med seboj kregajo, da polove več nezavednih: „Avtonomist“ lovi radičevce in klerikalce, „Delavec“ člane strokovnih organizacij, „Konsument“ gospodarsko organizirane, „Podlipo“ hoče loviti kulturno organizirane, „Delavske novice“ love komuniste, „Lesni delavec“ napol komuniste, „Socialist“ napol socialiste, „Produkcija“ tiste, ki začenjajo misliti na lastno produkcijo, „Volksstimme“ lovi vsakega, kdor se da vjeti, za tiste pa, ki se ne dajo vjeti, dokler stranka ni velika, za tiste začnejo ti gospodje pred volitvami izdajati dnevnik pod imenom Rdeči veletok.

Med nezavedneži upajo na ta način naloviti toliko glasov, da bo kak mandat dosežen — samo „Napreja“ in „Vorwärts“ sta jim na poti, ki tako „nesramno“ pišeta resnično zgodovino enotne fronte koritarjev. Da zmešajo delavcem glave, pišejo zelo lepo o potrebi združitve delavcev, pa tudi o kapitalističnih tatvinah pišejo zelo korajžno, še celo drug o drugem pišejo zelo odkritosrčno, kakor smo videli v Svetkovi okrožnici za občni zbor Kons. društva za Slovenijo in kakor čitamo v „Socialistu“ 9. V. proti Prepeluhu. Tudi na splošno znajo zelo ostro napadati, na pr. čitamo v „Delavcu“ 7. maja tole:

V tujem vrtu.

Ti lopov mali, kaj pa delaš na drevesu?
— Jabolko je padlo iz njega, pa sem zlezal na drevo, da ga denem zopet nazaj!

Seveda ne povedo, kdo je ta deček, nerazsodni čitatelji si bodo mislili, da gotovo ne tisti, ki je to pisal. Mi pa povemo jasno in razločno, kdo je naredil in kaj je naredil. Govorili smo jasno o zakonitih tatvinah v Blasnikovi in Ljudski tiskarni, o protizakonitih korupcijah v Kons. društvu za Slov., in o tem dečku pravimo, da je pisatelj sam! Da, gospodje upravni svetniki Ljudske tiskarne, prav vi ste ta deček! To tiskarno ste delavstvu vzeli, zdaj pa pravite, da ste mu jo vzeli zato, da mu jo ohranite pred Kristanom! Kristan, ki vas je vzel nazaj v službo in milost, je boljši od vas, ker upravni svet

Blasnikove tiskarne je jasno povedal, da ta tiskarna ni socialistična. Seveda, o banki, o „Produkciji“ itd. smo pa čitali, da je tudi Kristan rekel, da dela vse to — za delavstvo... O, ti dečki!

Kaj so pa tisti delavci, ki hočejo po vsej sili te dečke napraviti za voditelje „rdečega veletoka“? Med lažjo in resnico ni sloge in je ne bo, zapomnite si to! Skrajni čas je že!

Mrtva roka, najstarejši izžematelj.

„Slovenski narod“ in „Slovenec“ sta se stopla zaradi zgradbe nove stolne cerkve v Lincu, o kateri smo tudi mi že nekoliko poročali v 40. „Naprejevi“ številki.

„Slovenec“ je „Narodu“ med drugim odgovoril sledeče: Danes so se čutili svobodomiselniki okoli „Naroda“ poklicani napisati cel uvodnik zoper dovršeno katedralo v Lincu ki da je razkošna in sijajna, ljudstvu pa ne bo prav nič koristila. Tega pa naprednjakar, ki je pogreznjen v egoizem in materializem, ne razume, da se bodo v cerkvi srca povzdigovala k Bogu, se bodo duše zbrale k samopovzdigi in samopožrtvovalnosti ter se bo daljal podnet k delom krščanske ljubezni. Mož v svojem naprednem mračnjastvu seveda tudi ne misli na to, kakšno ogromno etično vrednoto predstavlja katedrala, ki je edna najlepših umetvorov gotike... Cerkevno imetje je služilo po svoji ogromni večini izravnavanju socialnih neenakosti... Cerkev je stoletja snala zidala bolnišnice, sirotišča, kulturne in socialne ustanove itd.: „Slovenec“ omenja tukaj celo vrst dobrot, ki jih je dala človeštvu „najstarejša kulturna in človekoljubna ustanova sveta“, kakor imenuje cerkev. To so dobrote, proti katerim ni pri bacnih, ki ne poznajo nič zgodovine, nobenega ugovora; človek ki jo pozna, ho seveda proti na splošno citiranim dobrotam matere cerkve postavil neskončno vrsto zločinstev, ki jih je vršila ista cerkev, da zadrži ljudstvo v temi, v robstvu, v bedi in fanatizirani divjosti — pa to ne spada sem.

„Slovenski narod“, proti kateremu se „Slovenec“ obrača, je le velikanski tepec, da si ne zna poiskati in objaviti dokaze, kako je vršila cerkev svojo kulturno-socialno mislijo v konkretnem slučaju zidanja linške stolne cerkve. Tepec je, ali pa mu ne kaže govoriti o stvarih, s katerimi grešijo v njegovih lastnih vrstah vsak dan. Drugače bi navedel „Slovencu“ v odgovor sledeča fakta:

Med linškim proletariatom jo nova cerkev znana pod imenom „stolnica smrti“. To zato, ker je tekom njenega zidanja na tuberkulozi pomrlo toliko ljudi, da bi v drugem podjetju kmalu ne moglo biti toliko človeških žrtev. Število vseh smrtnih slučajev še ni objavljeno, zadostuje pa v njegovo ilustracijo to, da je navzlic ogromnim prispevkom pod bremenom bolniških, nezgodnih in smrtnih podpor popolnoma shrahirala bolniška blagajna, ki so si jo pri tej zgradbi ustanovili delavci sami, zakaj visokim škofovskim človekoljubom in kulturnežem, ki so bili temu delavstvu podjetajk, ni niti od daleč prišlo na misel, da bi podpirali tisto blagajno iz lastnih sredstev.

Neki delavec kamnosek, ki je bil od začetka zaposlen pri zgradbi in sije kakor po čudežu ohranil življenje — klerikalci bodo seveda rekli, da ga je prebležena Marija varovala — je napisal te dni v linškem „Tagblatu“ zgodovino socialnih bojov pri tej stolnici. Med drugimi je bilo pri njej zaposlenih kakih 40 kamnosekov. Delat so morali od šestih zjutraj do šestih zvečer; samo opoldne so smeli 1 uro počivati. Pred začetkom dela in ob koncu so morali opraviti skupno molitev, da bi delo napredovalo; to je napredovalo, toda delavcem je šlo tem slabše. Izmed vseh kamnosekov jih je le par ostalo pri življenju in pri delu 20 let. Vsi ostali so umrli na jetiki. Za njih osirotele družine ni potem nihče skrbel. Linški škofje jim niso dali niti vinarstva podpore. Pa to so bili kamnoseki, profesionisti, med drugimi delavci še v najboljšem položaju. Kaj je bilo šele z drugimi!

Silno dosti je pomrlo zlasti mladoletnih delavcev, vajencev. Pod vodstvom drugega gradbenega vodje je predla vsem posebno huda. Delavci so

morali v enem dnevu toliko napraviti kakor po navadi v treh dneh. Med seboj niso smeli govoriti. Še na stranišču jim ni bilo dovoljeno ostati toliko časa kolikor je potrebno. Pozimi na zgradbi po navadi niso kurili. Ko so se začeli pred kakimi 30 leti tudi delavci pri tej zgradbi organizirati, jim je škof organizacijo prepovedal; 7 ali 8 ljudi, ki so ostali močni, je bilo na njegovo povelje takoj odpuščenih! Pozneje, ko se organizacijska misel ni dala več zadrževati, so delavcem kot potrebno zlo ustanovili katoliško delavsko društvo. Da so tudi to društvo smatrali le za potrebno zlo, da se ne ukorenini marksizem med izkoriščanimi delojemalci, je videti najlepše iz tega, da je bil neki današnji kler. funkcionar celo vtaknjen v zapor, ker se je osmelil gradbenega mojstra imenovati na nekem shodu za izkoriščevalca! Nekoč je to katoliško društvo zaprosilo škofa za majhen povišek plače in za uvedbo neke vrste zaupnikov. Povišek so dobili le nekateri protežiranci, masa je s svojo zahtevo propadla. Glede zaupnikov pa se je škof cinično izrazil, da jih ni treba. češ: saj imate paznike na zgradbi! Pobožni špehar je smatral delavne proletarce torj za nekake kaznjence v prisilni delavnici, nad katerimi je treba vladati s pomočjo oboroženih paznikov!

Tako je bilo na stavbi. Še slabše pa je bilo v škofovskih kamnolomih v Maisu pri Neulengbachu. Tam so postali sploh vsi zaposleni jetični, pomrli so v najlepši moški dobi. Za njihove svojce se potem seveda noben škof ni pobrigal.

To je en sam konkreten primer, kako deluje „najstarejša kulturna in človekoljubna ustanova“ za blagor zatiranih in izkoriščanih. Vse njeno bogastvo, ves njen sijaj, hrani „božji“, v katerih „se srca povzdigujejo v ljubezni do bližnjega“, so zgrajeni iz trilionov kapljic človeške krvi. Cerkev se redi iz mrtvih teles, vse njene „kulturne“ in „socialne“ ustanove niso tedaj nič drugega nego maskirane pasti, da bi neumneži ne gledali na tisto stran, kjer jih izkorišča ta največja deiniška družba kapitalističnih lopovov, krvosesov, poneumnjevalcev in lenuhov. Danes smo podali zopet en sam dokaz za to, strašen dokaz. „Slovenec“ bo seveda še nadalje sleparil ljudstvo, da uživa le v njegovi družbi vse pozemeljske in nebeske milosti, da ti da „samo kratko bivanje v cerkvi in navzočnost pri službi božji več notranje moči in duševne sile kakor najdaljše telesno spanje“, kakor je delal ta prefrigani kapitalistični slepar te dni reklamo za hiše „božje“, ki so zgrajene iz človeške krvi. In ljudstvo se gre seveda po težkem delu rajši „odpočit“ k bogokletstvom katoliške maše, kakor da bi se resnično odpočilo na postelji ali pa v krasotah proste narave, najlepše hiše božje. Pa tudi pri nas se bližajo časi odrešenja. Tudi pri nas se polagoma, drugod pa hitreje, vedno bolj praznijo na migljaj mrtve roke zgrajene pasti za ljudske možgane. Nekega dne se bodo popolnoma izpraznile. Potem bodo prišli tisti, ki so jih zgradili na račun lastne krvi, in jih bodo prevzeli. Takrat bo človeštvo odrešeno najstarejše kulturne in socialne zločinke, ki se v svojem napuhu imenuje božjo nevesto. Človeštvo bo takrat zaživele novo življenje.

Razno.

Seveda, to je še hujske! Liberalci in klerikalci se med seboj še vedno preklajajo o centralizmu in avtonomizmu. To mora biti, drugače bi si morali tudi manj razsodni ljudje po dejanjih obeh teh struj misliti, da ni popolnoma nobene razlike med enimi in drugimi; kjer ni po dejanjih nobene upravičenosti za obstoj dveh buržujskih struj, se pa najdejo „programatične“ razlike. Ne liberalni centralizem ne klerikalni avtonomizem sicer ni sposoben dati ljudstvu kruha, ampak navneži tako ne gredo nikoli toliko daleč v svojih mislih, da bi se tega zavedli. Zanje so že gole fraze dobre, kadar jih ukani demokratski centralizem, se obrnejo v polnem zaupanju h klerikalnemu avtonomizmu, kadar jih ta pušči lačne in gole, se povrnejo zopet k Pribičevićevim guflarijam. Tako je potrebno zaradi teh neumnih ljudi, da se klerikalec in liberaltec vedno znova skavsata o svojih papirnatih načelih. Včasih pride iz tega boja tudi kakšna dobra misel ven. Tako je „Jutro“ te dni „Slovenca“ vprašalo, čemu se SLS pravzaprav proti centralizmu bori, če pa zahteva „Domoljub“ v svoji zadnji številki neomejeno pokorščino do rimskega papeža, kar da je v svojem

bistvu vendarle tudi najčistejši centralizem. Mislite, da je „Slovenec“ na ta dobri ugovor molčal? Ne temveč „Slovenec“ je sledeče ogovoril: „To je nekaj čisto drugega! Poglavar cerkve ne zahteva ničesar drugega kakor pokorščino v verskih zadevah, ki mu jo radi izkazuje kot katoličani, belgrajski centralizem pa nam krade denar iz žepov in je našo deželo že čisto oskubil.“ To je tudi gola resnica, vseeno pa si ne moremo dobro razlagati, kako da se je mogla „Slovenca“ takšna resnica izmuzniti. Ta resnica ni v „Slovenčevih“ ustih namreč nič drugega kakor ponovno potrdilo za dvólfčnost klerikalne morale. obenem pa je tudi dober dokaz za to, da se idealno navdahnjeni klerikalizem prav nič ne ženira na prav surov „materialni“ način boriti se za svoja materialna dobra. Borba za obvarovanje lastnih žepov je vendar nekaj čisto materialnega, tudi v tem slučaju, če se vrši pod geslom avtonomizma. Baš avtonomizem v klerikalnem smislu jo dela še bolj materialno. Recimo, da je to nekaj dobrega, če dovoliš vsakomur, da brani neodvisnost svojega žepa, potem nam je pa neumljivo, zakaj bi bilo to nekaj slabega, če dovoliš vsakomur braniti neodvisnosti svojega duha? To, da zahtevaš od njega, naj se materialno brani, duševno pa popolnoma podreja volji nekoga drugega, to vendar ni nič manjše nasilje, kakor če bi od njega zahteval, naj se da za svoj denar mirno oropati? Mi socialisti pravimo celo, da je duševno tiranstvo še hujše nego materialno. Ampak mogoče preveč zahtevamo, če pravimo, da bi morali tudi „Slovečevi“ backi to končno enkrat razumeti.

Okrog vladne krize se je nekoliko zasuknilo. Pašičev minister Marko Trifković je dobil mandat za sestavo poslovne koncentracijske vlade, ki bi jo pa sestavil le v tem slučaju, če bi se klerikalci, Turki in demokrati popolnoma ločili od Radića, dalje če bi te stranke pristale na vidovdansko ustavo in na čimprejšnje volitve v oblastne in srezke skupščine. Opozicionalni blok pa je s svoje strani postavil take pogoje, da Pašić in Pribičević pri novi vladi sploh ne prideta v poštev in da se citirajo vse korumpirane osebe od vladnega bloka pred sodišče, ne pa da bi dobile kak ministerski sedež. Zakaj naj velja to samo za vladne stranke, za opozicionalne pa ne, to je umevno. O kakih pogojih glede Radića bodo opozicionalci šele sklepali. V splošnem je videti, da se položaj še nič ni spremenil, ostalo je vse pri starem, samo Trifković je glavni akter namesto Pašića, oz. še to ne, ker Trifković se o vsakem svojem koraku daje informirati od Pašića, je torej le njegovo orodje. Zato se akcija za sestavo koncentracijske vlade najbrže ne bo posrečila. Nam se vse zdi, da je bil Trifković samo zato poverjen s sestavo, da se koncentracijska vlada z dogovorjenimi trikii izkaže kot nemogoča in da dobi potem Pašić mandat za volilno vlado. Za ta slučaj se Davidovičevci in Pribičevići zopet pripravljajo za sporazum.

Občinske volitve v Italiji, ki bi se morale izvršiti letos, so preložene na prihodnje leto. Zanimivo bi bilo vedeti, če Mussolini ne zaupa svoji moči in če pripravlja tudi za volitve o občini takšen zakon kakor za državni zbor, da bi si večino mogel za vsak slučaj prislepariti.

Katoliški duhovniški in drugi sleparji, tisti, ki so zvalili za Veliko noč kakih 3000 avstrijskih ljudi, med njimi skoro polovico Židov in drugovercev pred papeža na cerkveno parado pod pretvezo, da gre samo za zabavno potovanje pri čemer so jih očigánili za milijarde avstrijskega denarja, bodo sedaj dočakali plačilo za svojo goljufivost. Ogoljufanci so namreč sestavili odbor, sklicali shod in bodo vložili skupno tožbo za povračilo škode, ki so jo utrpeli. O zadevi smo poročali v 40. „Naprejevi“ številki, tam smo povedali, da je na tem potovanju radi prestanih naporov nekaj udeležencev umrlo, drugi pa so se vrnili večinoma bolni domov. Takrat smo tudi povedali, da se vzdržuje današnji papizem s samo goljufijo. Za to našo trditev bo moralo avstrijsko sodišče podati nov dokaz, če mu bo ljubo ali ne, kajti čeprav drži avstrijska justica več ali manj s tamošnjo klerikalno vlado, dejstev tudi ona ne bo mogla postaviti na glavo.

Dunajski mestni šolski svet, ki ima seveda socialistično večino, je sklenil odpraviti v prvih dveh razredih ljudskih šol pouk nemške pisave, gotice. Namesto nje se bo poučevala latinica. To je za naše cirilicarje nekaj, za razne „Slovenske narode“, „Jutre“ in beograjske korumovsko-zelenomizne socialiste, ki se jim z odpravo cirilske pisave po svojih listih in šolah nič preveč ne mudi. Ob priliki jih bo treba vse skupaj odposlati v prva dva razreda dunajskih ljudskih šol, da se naučijo nekaj pameti in modernega duha.

Vodja bolgarskih komunistov Dimitrij Blagojev je umrl v starosti 75 let.

Med Nemčijo in Rusijo je prišlo do diplomatskega spora, ker je berlinska policija pri zasledovanju nekega komunističnega vodilja v poslopije sovjetskega poslaništva. Sovjetski zastopnik je že odpotoval v Moskvo. Zdi se, da berlinska policija pri tem svojem dejanju ni stikala samo za tistim komunistom, temveč da je iskala še kaj drugega, ker našla je mnogo agitacijskega materiala, brošur in letakov, ki so jih v sovjetskem poslaništvu hranili za razdelitev med nemškimi proletarskimi masami.

Stara Prusija se razkraja. V Poruhrju se je začelo separatistično gibanje, ki je hotelo dežele ob

reki Reni odcepiti od Prusije, s katero so bile dotlej zvezane, in jih napraviti tudi od Nemčije popolnoma neodvisne. Ta načrt se je v krvavih bratomornih tepežih ponesrečil, čeprav so ga Francozi s svojimi zasedbenimi četami na vso moč podpirali. Hannoveranci, ki so dosedaj istotako tvorili del Prusije, so pa tudi sklenili, da bodo 18. t. m. s plebiscitom odločili, ali naj njihovo ozemlje še pripada k njej ali pa naj postane samostojna zvezna država v okviru celotne Nemčije z imenom Dolenja Saška, Plebiscit bo najbrže odgovoril v pritrilnem smislu.

Drug plebiscit zahtevajo nemški socialisti v zadevi vprašanja, ali naj se zadnji reparacijski načrt sprejme ali ne. Socialisti imajo že sami toliko ljudske mase za seboj, da bo moral novi nemški državni zbor o tem plebiscitu sklepati, ki je po ustavi dovoljen.

Podjetnik in delavec. Poruhrski rudniški podjetniki so izprli po novih vesteh okrog 300.000 delavcev. Iz jeze so vrgli tudi kovinarski proletariat na cesto. — V Švici so zastavkali urarji. Da zlomijo njihovo odpornost, so sklenili kovinarski podjetniki, da izprejo vse delavstvo kovinarske stroke. Podjetniki se kažejo zelo korajžne tudi v Gornji Šleziji, kjer so morali rudarji proglasiti splošno stavko svoje stroke, ker so podjetniki hoteli z delnim izprtjem izsiliti deveturni delavnik.

Madjarski rudarji v Pečuhu, Salgotarjanu in Tati, kakih 20.000 mož, so zastavkali. Gre za osemurni delavnik kakor tudi pri stavki oz. izprtju poruhrskih rudarjev in švicarskih kovinarjev.

Francoski letalec Pelletier se nahaja na polju okoli sveta. Dozdaj je prišel iz Pariza do vzhodne Indije, odkoder se je menda že odpravil preko oceana v Ameriko in zopet v Pariz.

Baldwin, prejšnji konservativni ministrski predsednik na Angleškem je začel delati veliko propagando za zvezo med konservativci in liberalci, ki bi naj strmoglavila delavsko vlado. To je zelo dobro, da se buržoazija na Angleškem tako očitno druži v eno fronto, boj bo potem znajo veliko lažji: Če se tej enotni fronti posreči strmoglaviti delavsko vlado, ne bo škode, izgleda da Macdonald sam dela na to, da se to zgodi in se potem razpišejo nove volitve. V tem slučaju bo pač vsa angleška buržoazija namesto enega samega njenega dela, konservativcev, doživela bridko resnico, da je njene nadvlade že konec.

Jurij Litvinov, član izvrševalnega odbora zveze sovjetskih republik se je iz nepojasnjenih razlogov ustrlel.

Turki svoje pope izganjajo, gotovo ne zato, ker bi jim bili preveč prijetna družčina. Naša „svobodomiselná“ vlada pa izgnane pope k sebi vabi. Carigrajski pravoslavni sv. sinod in fanarijat je pozvala, naj se nastaneta v Jugoslaviji, če zapustita Carigrad. Tako je prav, še rimskega papeža, turškega kalifa in budističnega tale-lamo naj pozovejo na svoje prsi, da bodo imeli verniki priliko pobližje se seznaniti z vzroki, zakaj ne marajo teh gospodov tam nič več, kjer so že stoletja goljufali človeštvo za njegovo naravno potrebo po spoznanju božjem!

V španskem Maroku so novi tepeži na dnevnem redu. Poročajo, da so Španci začeli ofenzivo in da prodirajo. Naj le gledajo, da ne bodo tako naglo prodirali, da se bodo naenkrat znašli na drugem koncu Afrike, uporni domačini pa v Maroku na toplem!

Indija postaja vedno bolj samostojna, nje parlament, v katerem imajo nacionalci večino, je sklenil celo občutne carine na angleške izdelke. To stremljenje po osamosvojitvi podpira Macdonaldova vlada sama, ki je obljubila, da bo priznala Indiji po dobro prestani parlamentarni izkušnji značaj skoro neodvisnega dominiona. Pod vplivom te Macdonaldove pacifistične politike, so se začeli tudi domačini bolj približevati Angležem. Znani Mahatma Gandhi, ki vodi eno najlepših nekrvavih revolucij, kar jih človeška zgodovina pozna, je odredil, naj se pasivni odpor proti Angležem in bojkot angleškega blaga ukine. Njegovi pristaši, takozvani svajaristi, so zadovoljni s tem, da se indijska samouprava na miren način vedno bolj razširja in krepi.

Novi ameriški priseljeniški zakon stopi v veljavo 1. marca prihodnjega leta.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27 — Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg št. 252. Hrvatska.

Dopisi.

G. Karlu Felicijanu, železničarskemu poduradniku, promoviranemu slaščičarju in vnetemu prijatelju pekovskega mojstra g. Franja Korena v Celju. Nov slučaj mi je dokazal, da se Vi tako bojite za svoj vpliv med kristjanskimi backi svojega prijatelja, da kljub vsem socialističnim principom, katere si drznete lastiti in kljub vsej svoji namišljeni avtoriteti vzdignete tudi pest proti tistemu, ki si upa vpričo backov očitati Vam kapitalistično moralno z dokazi. Da ne bomo mlátili prazne slame in ker želim, da zve vsa javnost o Vaši čistosti, ponavljam dogodek, ki se je dogodil dne 9. t. m. zvečer v Celju na oglu Vodnikove ulice in Kralje Petra cesti. — Vi, ki veste, da je bil s. Alojzij Leskošek tisti, kateremu ste izročili štampiljko železničarske organizacije l. 1920, ko je izdala pokrajinska uprava v Ljubljani ukaz, da se zaprejo sploh vsi socialistični delavski zaupniki, vi ste šli tako daleč, da ste udarili strokovnega tajnika, ker Vam je, braneč se pred Vašim nesramno

izivalnim tonom, povedal iz oči v oči, da ste med časom, ko je bil on zaprt, igrali karte z organom policije. Resnica Vas je zbolela tem huje, ker so bili navzoči še trije delavci, vsi seveda verni pristaši Vašega prijatelja in Vas. Bojite se, da se Vaš vpliv pri njih zmanjša, toda bojite se po nepotrebnem, ker ljudje, katere pomagata Vidva z g. Korenom spravljati nazaj h kapitalistom v službo, ker se z njimi razumeta, ne bodo tako nevhvalni, da bi se Vam izneverili. Še manj pa med tem, ko dobivajo bolniško podporo iz bolniške blagajne, ali pa taki, ki imajo nalogo igrati „objektivnega“ razsojevalca sporov med zavednimi delavci, organiziranimi pri SSJ ter backi iz Korunove partije. — Na Vas in na g. Korenu leže vsi grehi, ki jih počenjajo Vaši agenti provokatorji, ker Vidva sta tiista faktorja, ki jim dajeta nasvete in eventualno tudi surovo silo uporabita, da vzdržita svoj razcefrani stolček na upognjenih hrbtih backov in hvaležnikov. Uverjen sem, da je čas Vašega paševanja v Celju odmerjen, ker tisti, ki grabi za meč, bo z mečem končan. Tisti pa, ki nastopa po receptu Orjuna, bo z Orjuno vred izginil. Danes je čas, da se Vam zahvalim za to, da ste me z Vašim prijateljem vred že namenili k Orjuni, ker bi Vam v tem slučaju tudi lahko priskočil na pomoč profi resnici in profi tistemu Leskošku, kateri je bil l. 1920 tako kolegialen, da ni izdal, kdo mu je izročil štampiljko. In zato ga danes bijete s pestmi! Gospod, mi smo z Vami obračunali! — **Zarko Aržek**.

Poostreni pasji kontumac. Akt okr. glav. v Celju št. 610 — 7./II. 1924. Da sem prišel v spor z vojaki in narednikom Francem Marinškom je vzrok sledeči dogodek: Bil sem poklican od policije, da moram iti na policijski urad, da imajo tamkaj nekega sumljivega psa, pri gosp. Ogorevcu pa dva psa in eno mačko steklo, da jih je treba postreliti. To sem tudi storil, psa vjetega od policije pa sem vzel na vrvi s seboj. Nato pride sporočilo od gosp. Hönigsmanna, da se tamkaj poteplje tudi neki pes. Jaz in živinozdravnik dr. Krabalek greva tja in poprašava, g. Hönigsmann pa izjavi, da je vzel psa neki narednik iz tukajšnjega starega okrožnega sodišča. Midva greva tja, prideva na dvorišče, pes pride nasproti z žico 1 m dolgo privezano na ovratnik, živinozdravnik stopi na žico in mi da ukaz, da naj psa odženem. Jaz vzamem psa in hočem oditi, nakar priletijo vojaki z narednikom Marinškom, vsi oboroženi. Na povelje nared. Marinška nataknejo bajonete in nabašejo puške. Narednik mi da povelje, da moram psa izpustiti in ga dati nazaj. Vojakom da pa ukaz, ako se jaz zganem, da morajo takoj streljati na mene. Za odgovor rečem: Gospod narednik, pustite me v moji službi v miru, psa dobite nazaj na ukaz okr. glavarstva, ker jaz ga ne bom uničil. Na ta prepis in ker je nastala okoli že velika množica ljudi pride neki oficir k nam in poprašava gosp. živinozdravnika kaj da je. On mu pove vso zadevo in ta da ukaz, da se morajo vojaki takoj odstraniti, kar se je tudi zgodilo. Častnik gre naprej v mesto, jaz in gosp. zdravnik pa greva z vjetim psom proti magistratu. Na enkrat priletijo oboroženi vojaki v dveh gručah na mene, eden me udari po glavi, s čim ne vem, ker se mi je takoj zmotilo v glavi in mi odrežejo vrvico, na kateri sta bila psa privezana, in odidejo nazaj v staro okrožno sodišče z enim psom in drugi, ki ga je policija vjela, je ušel. V tem slučaju bi se lahko velika nesreča zgodila: prvič bi me lahko ubili, in drugič, ako je pes stekel, je lahko veliko nesrečnih. Zdaj dobim pa ukaz št. 309 — 7/4 1924, da naj izsledim dotičnega psa, katerega mi je policija oddala, da bom morebiti še odgovor dajal, da mi je pes ušel, in morebiti kdaj pozneje še tudi za onega, ki so mi ga vojaki s takim nasiljem vzeli. Baje je bil to pes gosp. komandanta Tošiča. — **Franc Prataemer**, konjar. — [Ta zadeva se nam zdi splošno zanimiva, zato jo priobčujemo. Op. ur.]

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

12. V. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1201

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša srčno ljubljena soproga, mamica, hči in teta, gospa

Marija Bravničar roj. Götz

dne 10. maja ob 10. uri zvečer po dolgi mukepolni boleznii, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 28. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se je vršil v ponedeljek 12. t. m. ob 4. uri popoldne od hiše žalosti v Hraštniku na pokopališče v Dol, kjer se položil k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Dolu in Kočevju.

Hraštnik-Kočevje, 11. maja 1924.

Rodbini Bravničar-Götz.